

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő: **Dr. Olosz Lajos**  
Leptulajdonos a **CORVIN**  
Lapkiadó R. T.

# DÉLI HIRLAP

A timistorontali törvényszék bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938)  
Alapította: **Dr. VUCHETICH ENDRÉ**  
és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

## Erős német ellenlökésekbe ütköztek a Szovjet dnyeperi átkelési kísérletei

A politikai események három érdekes mozzanata köré csoportosíthatók újabb jelentéseink: a Mussolini-kormány elismerése, a balkán-politikai helyzet alakulása és az amerikai-orszag értekezlet előkészítése áll az érdeklődés ejeterében. Két tevezésről is beszámolnak a jelentések: Mussolini kinevezte a fasiszta közsasági kormány külügyi államtitkárát — Roosevelt elnök pedig hivatalos közölte Sumner Welles hejyettes alkamerikai külügyminiszter utódjává kinevezését.

**A Dnyeper-kanyarulattól a Pripet-torkolatig megsemmisítették vagy visszavetették a sötétség lepte alatt partraszállt szovjet csapatokat**

Salernótól északnyugatra és északkeletre helyi jellegű angolzász támadásokat hiúsítottak meg; Salernótól keletre új állásokba vonultak a nemetek — Mazzolini lett a Mussolini-kormány külügyi államtitkára — Roosevelt elnök kinevezte Sumner Welles utódát

## Japan elismerte az olasz fasiszta köztársasági kormányt

**Mussolini**  
A japan kormány tegnap — mint a mejnirügynökség jelentette — rendtüll minisztertanacsi ülést tartott. Ülésen kimondták, hogy Japan nialagosan elismeri a Mussolini vezetését megalakult olasz fasiszta köztársasági kormányt.

Mussolini kormányja elismerésének izményeit ismertette a japan kormány vívója a sajtó képviselőivel a követzöket közölte: A tokiói német diplomatikai külképviseletet forma szerint köte a japan kormányval, hogy megkult az olasz fasiszta köztársasági rmány s annak vezetését Mussolini lalta. A japan kormány ugyanezen a lomáciái uton közölte Mussolini rmányának elismerését.

A fasiszta köztársasági kormányban mint ezt többfelől megjegyzik — upa új névvel találkozunk. Olyanokl, akik nem a régi fasiszta gárda tagj. Berlijnben erre azt válaszolják, hogy j akciót magától értetődőleg új emrekkel kell kezdeni". Graziani és affarini egyébként már régóta ismert vnyiség. Tekintetbe kell venni — ondják Berlijnben — hogy a fasiszta art sok régi tagját megölték, egyesek edig más küjdetést kapják, úgy hogy em vonhatták be őket az új kormány-

Mussolini egyébként Serafino Mazzolini volt kairói olasz követet bizta meg illügi államtitkári teendőikkel. A Badoglio-kormány előtt uralmon volt Mussolini kormány külügyi államtitkárak, Bastianininek sorsáról nincs jelenl. A Badoglio-kormány külügyminisztrét, Guarigliát, mint ismeretes a néteket római bevonulása után őrizetbe teték.

### A Balkán

A balkáni politikai és katonai fejemenyeket az olaszországi helyzet tisztázása után Berlijnnek a legnagyobb figyelemmel kell kísérnie, — állapítja még háborus helyzetképében a Timpul című román lap. — A német csapatoknak az olasz események után egyik legfontosabb feladata, hogy szembeszálljanak az ugynevezett partizánokkal Boszéliában, Szlovéniában, Horvátországban, Montenegróban és Dalmáciában.

— Illetékes német körök — folytatja a Timpul — elsősorban a Badoglio-kormányt okolják azért, hogy a német csapatoknak most a különféle felkelő csapatok, szlovén nacionalisták és horvát kommunisták ellen kell harcolniuk. Jelemtik azonban, hogy Mihajlovics tábornok partizánjai a volt Jugoszlávia hadi szinterei eddig még nem jelentek meg.

— Berlijnben rámutatnak arra, hogy bizonyos felkelő csoportok már 1941 óta közvetlen vagy közvetett segítségével kapják a Badoglio-kormányhoz közelálló körök részéről, hogy ilyenformán megalkasszák a horvát állam megszilárdulását. A német birodalmi fővárosban ugyanezkor felhívják a figyelmet arra, hogy a Badoglio-kormány haderőinek

maradékai, amelyek szeptember 8. után nem tették le a fegyvert, most az Adriai-tenger partvidékén Tito kommunistával együtt harcolnak.

— Berlini katonai és politikai körök egy csöppet sem aggódnak azok miatt a harcok miatt, amelyeket a német csapatok Dalmáciában támadólag folytatnak, — jegyzi meg a bucaresti lap, majd a balkáni helyzeti politikai kihatásait vizsgálgatja. Politikai szempontból nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a körülményt, hogy az olasz uralkodóház területi kívánságai már nem jöhetnek számításba. Ennek következtében — mint Berlijnben kijelentik — „most má” Németország viszonya a balkáni népekkel jelentékenyen megjavulhat.”

### Törökország

Berlin magától értetődőleg megkülönböztetett figyelemmel kíséri Törökország nyilatkozatait. A Wilhelmstrassen együttérzéssel veték tudomásul azokat a nyomatékos baráti nyilatkozatokat, amelyeket Bulgária teti Törökország

számára, de a német sajtó tartózkodott a török külpolitika taglalásától. Mindössze a bolgár sajtó hirmagyarázatait ismertette. Kivételt csak a Deutsche Allgemeine Zeitung tett: ankarai munkatársának tudósításában két körülményt emelt ki: az egyik az, hogy az angolzász hatalmak nyomást gyakorolnak Törökországra, — a másik pedig az, hogy Törökország, miniszterelnökének kijelentése szerint, nem engedi, hogy belesodorják a háboruba. „A török politikának — írja a Deutsche Allgemeine Zeitung tudósítója — sikerült eddig megőriznie az ország semlegességét. Az itáliai katonai és politikai fejlemények meje ne olyan természetű, hogy befolyással lehetne Törökország külpolitikájára.”

Ez az ujság egyébként — és a Hamburger Fremdenblatt is — azon a véleményen van, hogy az angol-amerikai előzönlésnek nem Délkelet-Európa a legfőbb célja. A lapok azonban kiemelik, hogy „a betörés, azaz előzönlés veszélye

ezen a tájon akkor is megmaradt volna ha Badoglio marsall csapatai továbbra is kifejtették volna eddigi csekély tevékenységüket az olaszországi hadszíntéren.” Mind a két német ujság megegyezik abban a fel fogásban, hogy az olaszok az okai annak, hogy Európa délkeleti részében a partizánok annyira megerősödtek, de nem említik azt a többi alkalmas körülményt, amelyek elősegítették a partizán-csapatok létszámának növekedését. Ezek a felkelők bizony sok munkát adnak a balkáni német csapatoknak és terjesztik a fölkelés szemé a konok óslakosság között, — állapítja meg befejezésül a Timpul.

Nagy érdeklődés előzi meg a semleges Törökország álfoglalást az olasz fasiszta köztársasági kormány elismerése tekintetében. A német külügyminiszteriumban — mint az Universul című bucaresti lap berlini tudósítója megjegyzi — még nem ismerik a török álláspontot. A török sajtó sem foglalt még állást e kérdésben. (—r.)

## A politikai arcvonal

### Az olasz fasiszta köztársasági kormány elismerése után a japan külügyminiszter Németország és Románia diplomáciai képviselőit fogadta

Tokió. (Rador). A német távirati iroda jelenti:

A japan kormány rendkívüli minisztertanácsa után, — melyen kimondták az itáliai fasiszta köztársasági kormány-

nak Japan részéről való elismerését — Szigemizu japan külügyminiszter a német nagykövetet és a román ügyvivőt, valamint a német és román diplomáciai külképviselet attaséit fogadta.

### Berlin említésre sem érdemesíti a német-szovjet közeledés lehetőségéről szóló találgatásokat

Bucuresti. Az Universul című bucaresti lap berlini tudósítója írja: A Németország és a Szovjetunió közötti állítólagos közeledési lehetőségéről szóló politikai találgatásokkal foglalkozva német körök megállapítják, hogy az ilyen híresztelések említésre sem érdemesek.

tózkodik, szombaton reggel telefonon felhívott és felhatalmazott arra, hogy cáfoljak meg minden olyan hirt, mely Olaszországba való utazásáról szól. Atyám so-

### MUSSOLINI ÚJ KÜLÜGYI ÁLLAMTITKÁRA

Róma. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Mussolini a fasiszta köztársasági kormány külügyi államtitkárává Olaszország volt kairói követét, Serafino Mazzolini-t nevezte ki.

A külügyminiszteri tereát, mint ismeretes, maga a Duce tölti be.

### SFORZA NEM LÉP BE BADOGGIO KORMÁNYÁBA

Bern. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A svájci távirati iroda a Daily Telegraph című angol lapban megjelent értesüléssel kapcsolatban Sforza gróf, volt olasz külügyminiszter leányának határozott cáfolatát közli azokra a hírekre, melyek szerint Sforza belép a Badoglio-kormányba.

Sforza gróf leánya szóról-szóra a következőkkel jelentette ki: „Édesapám, aki jelenleg vidéken tar-

hasem fog részt venni oly kormányban, melyben Badoglio emberei foglalnak helyet”.

### AZ OLASZ KIRÁLY LEGNAGYOBBIK LEÁNYA GENFEN

Bern. (Rador). A német távirati iroda a Nemzetközi Sajtótudósító következő jelentését ismereteti:

A lapok arról adnak hirt, hogy az olasz király legnagyobbik leánya, valamint Róma volt kormányzójának hitvese, Iolanda Calvi di Bergelo grófnő sógorával és négy gyermekével együtt Genfbe érkezett.

### Cáfol a Wilhelmstrasse: Nem tartóztattak le katolikus főpapokat a németek Romában

Berlin. (Transkontinent Press). A Wilhelmstrassen valótlanoknak mondják azokat a híreket, hogy Weizsäcker báró, vatikáni német nagykövet különleges tárgyalásokat kezdett a Szentzékkal a konkordátum tárgyában is. Ugyanakkor határozottan megafolják azokat az angolzász és semleges lapokból eredő híreket, hogy Romában papi személyeket le tartóztattak. Kijelentették, hogy mindezek a hírek a többivel együtt, hogy Kesselring tábornagy két bitorost kényszerlakhelyre ítélt és hogy két nagyranagratu kitalálások, amelyekkel azt akarják elérni, hogy a vallási és hitéleti kérdéseket keverjék a politikába. Az efféle híreket — mondják a Wilhelmstrassen — tisztára célzatosak.

sét, részben a svéd sajtó alapján, arról hogy a német katonai hatóságok állítólag barátságatlan magatartást tanúsítanak a Vatikán és az egyházi méltóságok iránt.

Ezekkel a célzatos hírekkel kapcsolatban megállapítható, hogy a német hatóságok a legkisebb mértékben sem zavarták meg a kardinálisok mozgási szabadságát és semmiképpen sem érintették a pápai állam jogait, — hangsztatja a DNB — jelentése.

### AZ ALGIRI BIZOTTSÁG VIHAROS ÜLÉSE

Genf. (Rador). A német távirati iroda ismerteti a News Chronicle című angol lap híradását, mely szerint az algiri francia szakadár bizottság óriási léptekkel halad egy újabb válság felé. A bizottság az utóbbi időben viharos üléseket tartott, legutóbb pedig De Gaulle, miután kijelentette, hogy a bi-

zottság tagjait hibásai tájékoztatták Korzikával kapcsolatban, — elhagyta az üléstermet.

GOEBBELS A HADVISELÉS ALAPELVEIRŐL

Berlin. (Rador). A nemzeti szocialista párt nemzeti propaganda-igazgatóságának munkatársán, amelyen

Hull, külügyminiszter képviseli az Egyesült Államokat a moszkvai értekezleten

Stockholm. (Rador). A brit hírszolgálat jelenti Washingtonból: Jól tájékozott politikai körökben ki-jelentették, hogy Hull külügyminiszter vezetői majd az északamerikai küldöttséget a moszkvai értekezleten. Kísératében lesz Harriman is, mint az Egyesült Államok új szovjet-oroszországi nagykövete.

Washingtoni körökben az a meggyőződés uralkodik, hogy Standley tengernagy nem tér többé vissza a Szovjetunióba.

EDWARD STETTINIUS AZ USA ÚJ HELYETTES KÜLÜGYMINISZTERE

Lisszabon. (Rador). A brit hírközvetítő szolgálat jelenti: Roosevelt elnök közölte, hogy Sumner Welles lemondott helyettes külügyminiszteri tisztségéről. Helyébe az USA külügyminiszterének helyettesévé Edward Stettinius-t nevezte ki.

A TÖRÖK SAJTÓ A BOLSEVIZMUS ELLEN FORDULT — JELENTI AZ UNITED PRESS

Zürich. (Tp.) Az United Press iszumbuli jelentése szerint feltűnést kelt, hogy a legutóbbi héten a török sajtó a bolsevizmus ellen fordult. Ennek az oka az a cikk, amely „A háború és munkásszaktály” című orosz lapban jelen meg, megátámadván a török semlegességi po-

résztvevő a mozgalom valamennyi kerületi vezetője, több beszéd hangzott el. Többek között Speer és Funk miniszterek, valamint Backe államtitkár szölkáltak az egybegyűltekhez. Végül Goebbels dr. birodalmi propaganda-miniszter tartott beszédet német hadviselés állandó alapeveiről.

litikát. Az United Press levelezője a török aggodalmak igaz okát abban látja, hogy nyilvánvalóvá let Moszkva uralmi törekvése a Balkán felett a háboru utánra. Ebben a törekvésben Törökország a maga helyzetének veszélyeztetését látja.

AZ USA HÁBORUS SEGÉLYNYUJ-TÁSI MEGÁLLAPODÁST KÖTÖTT AZ ALGIRI BIZOTTSÁGGAL

Lisszabon. (Rador). A brit hírközvetítő szolgálat jelenti, hogy Robert Murphy, Roosevelt afrikai személyes képviselője és Jean Monnet, az algiri francia díszidens bizottság képviselője szombaton ideiglenes, háborus kölcsönös segélynyújtási megállapodást irt alá.

Hamarosan hasonló megállapodás jön

„Szicília a mi Máltánk lesz” — mondotta az amerikai háborus propagandaminisztérium igazgatója

La Linea. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Néhány nappal Edennek az alsóházban tett nyilatkozata előtt, amely szerint Angliának nincs szándékában Szicília és Szardínia elcsatolása, Eisenhower tábornok fivére, Milton Eisenhower, az amerikai háborus propaganda-minisztérium igazgatója Algirban kijelentette, hogy „Szicília a mi Máltánk lesz.” Biztos, hogy annak az elvnek az alapján, amely szerint vala-

létre az algiri bizottság és Nagybritánia között is.

TOVÁBBI VÁLTOZÁSOK VÁRHA-TÓK AZ ANGOL KORMÁNYBAN?

Stockholm. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A Stockholms Tidningen című svéd lap londoni tudósítója úgy tudja, hogy a brit kormány kebelében újabb változások várhatók. Lehetőségesnek tartják, hogy William Jovitt újjáépítési miniszter és ifjabb Lloyd George széntermelésügyi miniszter is kiválk a kormányból.

A KOMMUNISTA KUUSINEN FINNSORSZÁGRÓL

Berlin. (Rador). Annak a megítélésére, hogy mennyit érnek a svéd sajtónak a finn-szovjet békekötésről szóló magyarázatai, berlini politikai körök felhívják a figyelmet arra a moszkvai rádió áttett közleményre, amely szerint a jól ismert finn kommunista, Kuusinen egy könyvet jelentetett meg ezzel a címmel: „Finnország álaré nélkül”.

Kuusinen ebben a könyben kinyilatkoztatja, hogy a jelenlegi finn kormány tanusított kihívó magatartást és támadta meg a szovjet kormányt, természetes tehát, hogy Finnországot meg kell büntetni.

mennyi támaszpontot közösen használhatnak a szövetségesek, meg fogják engedni az angoloknak a sziciljai amerikai támaszpont használatát, mintahogy mi is elvárjuk, hogy a máltai angol támaszpont is az amerikai erők rendelkezésére is bocsátják. Egyébként nem árt, ha a Földközi-tengeren egy hatalmas és hasznos támaszpontunk van, amely teljes egészében a miénk — mondotta Milton Eisenhower.



ELTEMETTEK FEHEROROSZÓ SZÁG FŐBIZTOSÁT. (Minszk).

A kcság nagy részéte mellett ment v be a merénylet következtében megh Kube Wilhelm fehéroroszországi né főbiztos temetése. Az állami temetés Lohse, a keleti tartományok miniszte meleg szavakban méltatta az elhun rak Fehéroroszország érdekében kif tett tevékenységét. Végül nemzeti dal eléneklésével vettek búcsút a halott K betől. (DNB).

MUNKASZOLGÁLATRA HIVJ AZ OLASZ IFJUSÁGOT. (Róma).

ma prefektusa felhívást inézet az if sághoz, felszólítván a fiatal nemezet, hogy azonnal jelentkeznek munk szolgálatra. (DNB).

A DÁN KIRÁLY 73-ik SZÜLETE NAPJA. (Koppenhága).

Keresztly d király vasárnap érte meg 73. szület napját. Kivánságához képest ezt a r pot teljes csendben, csak mint család ünnepet ülték meg a főváros közelé levő királyi kastélyában. A király szü tésnapján mindazonáltal az egész orszá zászlódszt öltött. (Ep.)

ÉLELMÉZESI EGYZEMÉNY A DÉLAFRIKAI-UNIO ES AZ EGYESÜLL ALLAMOK KÖZÖTT. (Genf).

A b hírszolgálat jelentése szerint a Délafrikai-Unió és az Egyesült Államok közmánya meggyeztet, hogy egyes l zottságot szerveznek a Délafrikai-Un ellátási ügyeinek irányítására. (Rador).

A FEHEROROSZORSZÁGI NEMET FŐBIZTOSSÁG ÚJ IGÁZGATÓJA. (Berlin).

Az elfoglalt keleti ter leték német minisztere Gottberg SS-f csoportvezetőt és rendőrségi táborn kot, a minszki főkormánybiztosság ren őrségi ügyeinek vezetőjét, a fehéroros országi kerület igazgatójává nevezte l

TIZENNEGY ÉVI BÖRTÖNRE ÍTÉLÉK A VOLT MEXIKÓI ÁLLAMFIAT. (Madrid).

A spanyol távirati n da értesülése szerint a mexikói legfels bíróság megerősítette azt az ítéletet melynek értelmében Ortiz Rubio-t, vo köztársasági elnök fiát 14 évi börtönn sújtották. Ortiz Rubio az egyik mexikó tartomány kormányzóját ölte meg. (Rador).

Jelentéseink a harcterekről

A kubáni arcvonal mögött partraszállt szovjet csapatokat felmorzsolták

Berlin. A német vezéri főhadiszálas hétfőn délben jelenti: A kubáni hid-tőfől a szovjet csapatok helyi támadásai eredménytelenek maradtak. A front mögött partraszállt újabb szovjet csapatokat felmorzsolták. Zaporozsjetől délke letre a Szovjet erős gyalogosági és páncélos kötelékekkel, amelyeket csatarepülőök támogattak, támadást kezdett. Ahol a bolsevisták egyes helyi betöréseket elértek, azokat elreteszelték. A németek heves saját támadásai eredményesen folytak le. Ezen harcok közben egy páncélos hadosztály a szovjet csapatok kézszenléli állásába való betöréssel a szovjet csapatok 11 páncélosát és 62 lövegét elpusztította. A nehéz harcok még tartana.

A Dnyeper-kanyartól egészen a Pripet-borlatáig a Szovjet tegnap ismét számos helyen megkísérelte a Dnyeperen való átkelést. Többnyire a sötétség alatt partraszállt harci csoportokat azonnal megindított ellenlökésekkel megsemmisítettek, vagy visszavetették és a legszűkebb területre összeszorították.

A középső frontszakaszon az elhárító harcok az eddigi súlypontokon nem esőkken erősséggel tovább tartanak. A szovjet csapatok, amelyek itt részben új erőket vetettek harcba, kemény harcokban súlyos veszteségeket szenvedtek.

A keleti arcvonal többi részén a nap általánosságban csendben telt el. A délfolaszországi arcvonalon az ellenség Salernotól északnyugatra és északkeletre elterülő hegységben számos helyi jelentőségű támadást indított, de ezek az ellenség súlyos veszteségei mellett nem gúhsultak. A keleti szakaszon a német harci csoportok a forgalmi berendezések szétrombolása után az ellenségtől nem zavartatva új állásokat foglaltak el.

Német harcok és zuhanó harcok repülőgépek az Egei-tengerbe súlyosan megromgáltak 2 rombolót, egy kereskedelmi hajót elsüllyesztettek, egy további nagy teherhajót pedig felgyújtottak.

Magános ellenséges zavaró repülőg-

pek az elmúlt éjszaka néhány bombát dobtak nyugatnémetországi területre. Csúpán jelentéktelen karok támadtak.

SEBENICO ELFOGLALÁSA

Berlin. (Europapress). A német csapatok elfoglalták a dalmáciai Sebenico kikötőjét és a fasiszta alakulatokkal együtt átvették a város és a tengerpart védelmét. Badoglio csapatai, amelyek a partizánokkal együtt megkísérelték, hogy kisebb hajókon a kikötőből meneküljenek, az olasz parti útegek és a német tüzérség tűz alá vették. Ennek folytán hajóik vagy visszafordultak vagy elsüllyedtek. A város elfoglalása már kedden megtörtént, de csak pénteken jelentették.

LÉGI RIADÓ ZAGRABBAN

Zágráb. A horvát fővárosban a szombatról vasárnapra virradó éjszaka félháromkor légi riadó volt, amely másfél óráig tartott. Reggel negyed hatkor újabb felórás légi riadó volt. Magasan a város felett két ellenséges repülőgép szállott el. A légvédelmi tüzérség működésbe lépett.

ELSÜLLYESZTETT ANGOLSZASZ CIRKALÓ

Tokió. (Rador). A japán császári főhadiszállás közölte, hogy a szeptember 12-ről 13-ra hajó éjszaka egy japán buvárnaszád az Uj-Hebridák közelében elsüllyesztett egy angolszász cirkáló.

TÁMASZPONTOKAT TAMADTAK A JAPÁNOK

Sanghaj. (Rador). Erős japán légi kötelékek vasárnap sikerrel bombázták a csungkinginai előretolt amerikai légi támaszpontokat. A támadások Kian, Kancsov és Szujcsian támaszpontok ellen irányultak, ahol a kifutó pályát valamint a repülőtéri berendezéseket érzékeny kár érte.

LELEPLEZETT KOMMUNISTA KÖZPONT A SZARAJEVÓTÓL KELETRE FEKVŐ HEYEGEK KÖZÖTT

Berlin. A Szarajevótól keletre eső hegyes vidéken a német járőrök egy

kommunista banda központját fedezték fel és azt kemény harcban megsemmisítették. Azokon a területeken fészkelődtek be újabb a banda tagjai, amelyeket egyszer már megtisztítottak. A német vállalkozás az egész banda megsemmisítésével végződött. Egy vasuti vonal ellen tervezett bombatámadás leleplezése vezetett a banda felfedezésére és lefőzéséhez. Német zuhanó bombázók az Adriai-tengeren felgyújtottak és elsüllyesztettek egy hajót, amely fegyver és utánpótlást akart a bandának szállítani.

Legújabb

Németország elismerte a független albán államot

Berlin. (Rador). A Badoglio-kormány arulása és az albán elnök menekülése után Tiranában albán nemzeti bizottság létesült az albán állam vezetésére. Az állam vezetése a független Albánia elvén épül. A nemzeti bizottság elismerését kérte Németországtól, amely el is ismerte a független albán államot.

Marshall tábornok új megbízatást kap, utóda Eisenhower lesz

Stockholm. (Rador). A német távirati iroda az United Press washingtoni jelentését, ismerteti: A szárazföldi és tengeri haderő hivatalos lapjában megjelent hír szerint megtörtént a döntés, hogy Marshall amerikai tábornok új megbízatást kap. Marshall tábornok helyét a vezérkari főnöki tisztségben Eisenhower tábornok veszi át.

Svájc hadügyminiszttere a védelmi készütségi fokozásáról

Genf. Speiger szövetségi tanácsos, Svájc hadügyminiszttere St. Gallenben beszédet mondott és hangoztatja, hogy az utóbbi időben foganatosított védelmi intézkedések kizárólagos célja: az ország semlegességének biztosítása. Amíg csak lehetséges, Svájc fenn akarja tartani a békét és távol akarja tartani a országtól a háború borzalmait.

Az olasz fegyverletétel nem a békét hozta Svájc számára, hanem közelebb hozta a hadszínteret az országhoz, — állapította meg a svájci hadügyminiszter — A katonai készütség fokozása tisztán védelmi jellegű.

Japán keletázsiai szövetségesei is elismerik a Mussolini-kormányt

Tokió. (Domej). Japán politikai körök számolnak azzal, hogy Nagy-Köletázsia többi szövetséges állama is elismeri a Mussolini vezetése alatt álló itáliai fasiszta köztársasági kormányt.

## Az értelmiség és művelődésünk

Manapság ismét sokat szidják értelmiségünket, akárcsak ezélt száz, százötven évvel. A téma tehát nem új, csak formái változnak a kor követelményei szerint. Az idegen szokások majmolásának és az idegen beszéd divatjának vártja nem ma született, hanem mindmáigra megismétlődik irodalmunkban, amióta a nyugati, német műveltségűek való kapcsolataink szorosakká váltak. Az erdélyi fejedelemség bukása után Apor Péter bosszusan zsörtölődik, amikor a „náj módi” t behozó fiatalabb nemzedék életét figyeli; a nemzeti nyelv megújulásának idején, a XVIII. század végén, Gvadányi József a peleskei notáriussal gúnyoltatja ki az idegen viseletben járó, németből és franciából kevert nyelven beszélő magyar urakat. És a Széchenyi nyomán fellépő magyar irónemzedék egyik legfőbb célja, hogy a nemesi és polgári társaságban a magyar könyvet megkedveltesse, a magyar beszédre és magyar gondolkodásra szoktassa értelmiségünket. Nem ok nélkül válik jeleszavá, hogy „Nyelvünk és a nemzet”, hiszen írónk és művelődésünk vezérei keservesen látják, hogy a magyar műveltségnek, nemzeti nyelvünknek elsősorban a társadalom felsőbb rétegeit kell meghódítani, csak úgy tudja majd az egész nemzetet átáljárni és összefogni. Széchenyi és Wesselényi méltán ostromozta a magyar főnemességet és nemességet, hiszen a század első évtizedeiben valóban még csak a francia és német társalgási nyelvet tartották előkelőknek és a nemzeti kötelességek még csak egy ugyancsak szűk réteg lelkében éltek.

Bölni Farkas Sándor írja, hogy a Széchenyi első munkái olyan körökkel szeretették meg a magyar könyvet, amelyek addig hírt sem hallották a magyar irodalomnak. Ezek a felsőbb rétegek még akkoriban csak francia és német regényeket olvastak, nem is sejtették, hogy a magyar írók is tudnak érdekes és meggondoloztató dolgokat írni. Ha Széchenyi gazdasági munkáival a tudományos jellegű, nemzetnevelő magyar irodalom is betört előkelő körünkbe, Vörösmarty viszont egész nemzeti költészetünket gyökerezettette meg értelmiségünk szívében. Az előkelők, költők, és a magyar nyelvet csak fanyargóval beszélő Széllázy bárók mellett a múlt század 30-as éveiben már egy öntudatos, gondolkodó fiatal értelmiség kezd feltűnni, amelynek Széchenyi az ideálja. Ez a fiatalág lelkesen olvassa a Vörösmarty és Kőlcsey verseit és nagy romantikus költőink tüzétől hevítve nemes elhatározásokkal készül a jövőre. A korabeli naplók, feljegyzések és versgyűjtemények ma is eleven bizonyítéka annak, hogy romantikus költőink versei a fiatalág szívében erős visszhangot ébresztettek. Ezekben az években verik fel a hangos országgyűlési vitatkozások Kolozsvár addigi nyugalmát, ezekben az időkben alakulnak ki egy-egy vendégszerető nemesi vagy polgári háznál az új eszméket terjesztő írói körök és a vidéki városok kaszinóiban, önképzőkörökben összecsapnak a haladó és maradi elemek.

Volt tehát magyar értelmiség az előítéleteiben megcsontosodott, minden társadalmi újítástól irtózó, németül beszélő főúri körökön kívül és különösen volt Erdélyben, ahol a magyar beszédhez mindig ragaszkodtak. Erdély nem hiába adta a XVIII. század folyamán a legjelesebb műfordítókat a magyar irodalomnak, a magyar nyelvhez való ragaszkodást vezető köréi a legnehezebb időkben is mindig megtartották. Ha a műfordítás az idegen alkotásnak a magyar szellembe való átültetését, magyarítását jelenti, akkor azt az erdélyiek hosszas tanulmányai során valóban megtanulhatták. Nem Báróczi volt az első, aki a francia szellem titkaiba belelátta, hogy a magyar irodalmat gazdagítsa. A bujdosó diákok hosszú sora járta meg előtte a nyugati egyetemeket és mint a nemzeti műveltség apostolai tértek vissza. Egy Apáczai, egy Pápai

Páriz, egy Rác Sámuel akkor irtak magyarul tudományos munkákat, amikor egész Közép-Európában még latinul irtak. Az erdélyi magyar értelmiség az ő hagyományait vitte tovább, és frissítette fel a múlt század első felében.

A Széchenyi és Vörösmarty olvasó ifjúság az 1840-es években szerteszéled az országban és beáll a nemzet napszámosságainak sorába. Belőle kerülnek ki az erdélyi papok, tanárok, tantók, megyei tisztviselők és gazdák. Reánk maradt könyvtárak eleven emlékei műveltségünknek. Ezekben a könyvtárakban a Corpus Juris, az erdélyi törvénygyűjtemények és Horatius mellett jelentős helyet foglalnak el a Bod Péter, vagy Pray György történeti munkái, a prédikációs kötetek és a Széchenyi, Wesselényi, Bölni Farkas, Jósika Miklós, Vörösmarty stb. művei is. A magyar gondolkodásnak ma is eleven, időkét formáló alkotásai. És a gazdag könyvtárakból előkerülő kéziratos füzetekből sokszor egy-egy ismerős példal úti megfillínek. Értelmiségünk izlése most készül Petőfi befogadására.

Ha a romantikus nemzedék gazdag könyvtárai után a századvégi úri társa-

dalom könyvtáraiba is bepillantunk, szembeszökő a különbség. A német regények újabb áradata most már egészen maga alá temette az igazi magyar irodalmat és a dísznek kitétt aranyos kötésű klasszikusok mellett egy Kiss József kötet jelzi, hogy itt magyar könyvet is olvasnak néha. Amikor Jókai és részben Mikszáth is leszállott az ifjúsághoz és az igénytelenebb közönséghez, a német tömegáru, Kiss József, Szomaházy stb. foglalta el helyüket a finyásabb olvasóknál.

A divatos irodalomról, a felületese, könnyed, a gondolkozástól megmentő olvasmányokról nehéz leszokni. De a magyar olvasó ma nem juthat hozzá a ponyvához és szükségképpen művelődésé igazi értékeihez kell fordulnia. Egy Zrínyi, egy Széchenyi, egy Petőfi fényéről látja meg a maga igazi lényét, művelődése hiányait, hasadékeit és feladatát. És ezért küzd az újabb magyar népi szellemi irodalom is, amely a magyar nép életét, szellemiségének sajátos mivoltát kifejezi és a magyar szemet önmagának újra felfelzésére szoktatja. A magyar értelmiség ennek az irodalomnak fényénél láthatja meg, hogy művelődése mennyire eltávolodott ősi szellemétől és nemzete életétől. Ezért látszik olyan szokatlanul újnak a Bar-

tók, a Kodály művészete, vagy a Tamási írásmódja, mint ahogy a tiszta forrásvíz sem izlik először annak, aki a limonádéra, vagy más mesterséges italokra szokott rá.

Pedig az újabb magyar irodalom és művészet nem hagyomány romboló és erőszakosan újító, hanem a mélyben élő hagyományainkból merít és a népi műveltség ősi elemeit az ég felé törő szellemi örök lázadásába viszi belé.

Az erdélyi értelmiségnek meg kell hallgatnia a figyelmeztetéseket, korholásokat, de azt is tudnia kell, hogy önmagához, művelődési hagyományaihoz marad hű, ha a népi irodalom törekvéseit magáévé téve küzd egy teljesebb magyar műveltségért. Az értelmiség műveltségterjesztő és alaktív feladata nem válik kisebbé azzal, hogy a népi műveltség értékeit megláttuk, sőt még egyre szélesebb területet ölel fel és mind nagyobb felkészültséget kíván. Neki kell az igazi értékeket kiválasztania és a nemzet életébe beleépítenie, neki kell művelődésünk egységé, ősi tiszta szellemé fölött örködni. Ezért a népi műveltség tanulmányozásának idején súlyos számonkérő szavakkal szólunk értelmiségünkhöz.

Vita Zsigmond

### Világháborús veszedelem a gümőkór

## A hadviselő államok harcra a tuberkulózis ellen

A mostani nagy háborút a legtöbb ország a gümőkór elleni védekezés terén is alapos felkészültséggel kezdte meg. Az első világháborúval szemben fokozottan megkövetelt ez ma a harc totális jellege, mely sok tekintetben a gümőkór pusztításának kedvező feltételeit rejti magában.

A világszerte mutatózó élelmészeti nehézségek mellett meg kell említeni azokat a körülményeket, amelyek különösen a légi háború által sújtott országok lakosságánál a gümőkór terjedését elősegítik. Így például

### a bombázott területeken

nap mint nap ezek válnak hajléktalanná, ami a tömegek rendkívül ártalmas összezsúfolását, áttelepítését vonja maga után.

Londonban a német légi haderő 1940/41. évi legsúlyosabb támadásainak idején 375.000 ember vált hajléktalanná. Portsmuthban 70.000 lakóházból csupán 500 maradt sértetlen. Franciaország területén 1941/42. évben az angolszások repülőbombái 23.000 lakóházat semmisítettek meg. Olaszországban 1942 szeptember 1-ig Génuában 5767. környékén 6121, Milánóban 2414, Torinóban 2239, Savonában 1110 lakóház teljesen elpusztult, illetve lakhatatlanná vált. A német hivatalos jelentés szerint Németországban a kiméletlen légháború idáig 1 millió lakás megsemmisülését okozta.

Németország illetékes tényezői egy pere sem feledkeztek meg a háborúra való felkészülésnél a gümőkór 1914/1919. évi súlyos pusztításáról. Ennek szemellett tartásával történt az önellátás megszervezése, a propaganda minduntalanul figyelmeztetett a gümőkór következtében 1914/19-ben elpusztult százazrek szomorú példájára. Az élelmészeti fejadagok megállapításánál messzenemően igyekeztek kielégíteni az élettani táplálékigényeket, ebbe a munkába a szakorvosokat is bevonták. Mint hogy a háború hatására a hiányosabb táplálkozás miatt a gümőkóros betegek halálozása a múlt tapasztalatok szerint hírtelen felszökik, részükre külön

### élelem-pótdagokat

állapítottak meg. A mostani háborúban Németországban orvosi javaslatra minden gümőkóros szenvedő felnőtt heti 250 gr. húst, 125 gr. vaját, 5,2 liter tejet és 1 kg.

kenyeret kap a normális dagdon felül. Külön pótdagokkal igyekeznek megakadályozni a gümőkóros gyermekek állapotának súlyosbodását.

A gümőkór elleni küzdelem egységes központi irányítására felállították a Birodalmi Tuberkulózis Tanácsot. A birodalom területén 1500, magában Nagyberlinben 23 gondozóintézet harcol a gyilkos betegség ellen.

A háborús nehézségek ellenére is hatalmas tömegvizsgálatokkal igyekeznek a lapangó eseteket korán kiemelni, hogy ezáltal ne fertőztessek meg környezetüket. 1938—1942 között Mecklenburg, Westfalen és Württemberg tartományokban kerekén 5 millió személyt, azaz a 8 évnél idősebb lakosság 95%-át vizsgálták át röntgenröntgényfényképező eljárással. Sorozatos szűrővizsgálatokat végeznek az üzemi munkásoknál, vasutasoknál, a Tsd-t szervezetenél. Közüzemeknél, munkaszolgálatosoknál, iskolás és Hitler-ifjaknál, partalaktulakoknál és természetesen a véderőnél Berlin 4,5 millió lakosa közül 2 milliónak ma már egészségügyi kartotéka van.

A mostani totális háború rendkívüli erőfeszítéseit és a világ minden nemzete minden egyes tagjával szemben támaszpontot, követelményeket tekintve, az addig mutatózó gümőkórhalandóság emelkedés

### nem ad aggodalomra okot

Az első világháború harmadik esztendőjében sokait nagyobb rendet vágóit a népesség sorában a gümőkór. Természetesen a betegség további emelkedésével keil számolni, azonban a kellő felkészültséggel szembeállva bizonyára sikerülni fog a veszedelmet mindvégig lokalizálni mérsékelni.

Olaszországban a jelek szerint szintén emelkedett az utóbbi két esztendőben a gümőkóros halálesetek száma. Közlelőbbi adatok azonban nem állanak rendelkezésre. A hadbalépéskor Olaszországban is nagyszabáron kiépített szervezet és kiváló orvosi gárda vette fel a gyilkos népbetegséggel a küzdelmet.

A hőiesen küzdő Finnországot az arvonaluk mögött a gümőkór ugyancsak kemény próbára teszi. A háború kitérésékor Finnország a gümőkórhalandóság tekintetében utolsó helyen állt az európai nemzetek között, 1939 óta évről-évre áldozatot szed a gümőkór is a maroknyi nemzetből. Eredetileg 5000 árv állt a gümőkóros bete-

gek gyógyításához rendelkezésre, 1940-ben 8000 ember halt meg gümőkórban, azóta még rosszabbodott a helyzet. A gümőkórhalandóság a hadseregben 1918-tól 1939-ig 2,6-ról 0,6%-ra javult.

A tulápesedet és közismerten szükösen táplálkozó japán tömegek között békében is súlyos pusztítást végzett a gümőkór, a halandóságot tekintve az egész világon csak Chile előzi meg. A rendkívül súlyos népbetegség megfékezésére korszerű intézkedéseket hoztak.

### A császár

pár évvel előbb félmilliót went adományozott a gümőkór elleni küzdelem céljaira. 1937-ben megalkották a gümőkórörvényt, ugyanakkor kiállni gümőkórorszályt létesült a népjóléti állami gümőkórintézetet állítottak fel.

Anglia igen kedvező helyzetben, alig 0,70 ezrelékes gümőkórhalandósági arányszámmal lépett a második világháborúba. A megbetegedések száma csak mérsékelten emelkedett, a 15—25 éves nőknél érte el a maximumot 15 százalékkal.

Franciaországban a bekövetkezett súlyos katoni és politikai események hatására a már békében is meglehetősen magas gümőkórhalandóság tovább emelkedett. Különösen sok megbetegedést észleltek az elemi iskolai tanulók és az ifjúság körében. Számtalvően emelkedett a gümőkór halandósága Belgiumban is. Az 1937/39-es utolsó békéves átlagos 4000-es halálozásával szemben 1941-ben 6414 emberéletet követelt a tüdőgümőkór. 1942-ben a jelek szerint még rosszabb volt a helyzet. Svájcban a polgári lakosságnál 1941-ig nem észleltek emelkedést — az évek óta mozgósított hadseregben azonban igen felszökött a gümőkóros megbetegedések száma.

Az Egyesült Államokban 1938-ban 63.677-en haltak meg gümőkórban. A tapasztalatok szerint az ujoncnak általában 0,5—1,5%-ánál mutatható ki a gümőkóros elváltozás.

A jelek szerint rosszabbodott a helyzet Norvégiában is, de különösen Görögországban, ahol a tömegek táplálkozása igen hiányos vált, s emiatt már békében is magas gümőkórhalandóság számottevően emelkedett.

Fenti hiányos adatokból is annyi megállapítható, hogy a világtörténelem legnagyobb háborújának negyedik esztendőjében a gümőkór helyenkint már komoly formában jelentkezik. Minden állam egészségügyi kormányzata és orvosi rendje hatalmas személyi és anyagi felkészültséggel igyekszik ezt a veszedélyt a minimumra csökkenteni.

## ARO-kert, Arad

Távbeszélő 24-45

Ma, az olasz filmipar remek kiállítás. Az egyetlen film, amelyben

ALIDA VALLI  
énekel

Ma este semmi újság

Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.

Köszönöm Prozav Józsefnek...

Egy levél fekszik előttem az asztalom. Sokszor végigolvasom. Egyszerű tiszta leltet, tükröznek a szabályos, rendez sorok. Az aláírás: Prozav József. Nem ismerem Prozav Józsefet közelebbről. Együtt utaztunk egy katonavagonban.

Ugy történt, hogy sok évi vágyakozás után az idén együtt mehettünk szabad-ságra a családdal. Szegény ember hol nyarat? Otthon, a szülei házában! Haza kívánczoltunk különben is régen, s a gyermekek öröme nem ismerté hajrát, hiszen őket nagyapja régi történetei és nótái s a nagymama szeretet csodás bő-ségszárnya várta! Mint a tündérmesék álma, úgy suhant el a két hét, s testben lélekben megerősödve, felfrissülve in-dultunk vissza, mert nincs az az éghaj-lati gyógyhely, amely megközelítené a szülei hajlék emyhe légkörét, sugárzó derűjét. Mikor elutaztunk nyolc hatá-lmas osztagban százfélé bizonyosága fe-szült, az anyai-nagymama szeretetnek. Turda-Tordán még könnyedén s kissé el-bizakodotlan helyzetem el a csomagok-at, a gyermekeket s az asszonyt az on-nan induló üres vasúti kocsiában, de Teiuş-Tövisen szinte éleveszélyesen esufolt vonat tette igen kétségessé to-vábbutazásunkat. Am az utolsó pillanat-ban épen az segített rajunk, amit a leg-nagyobb akadálynak tekintettem: a nyolc csomag és a két gyermek. Szabad-ságos katonák repeső jövede és segítők jóakarata pillanatok alatt felkapott és elhelyezett mindnyájunkat a csomagok-kal együtt. Sokszor tapasztaltam, hogy az egyszerűs szegény ember szívesen és gyorsan segít. Most is ez történt. Még a helyeiket is átadták az Odesszából haza-térő szabadságos katonák. Egy kicsit mintha bennünk látták volna az otthon-t, amely felé — úgy érezték — csigalassu-sággal döcög a vonat. Válozatlan zsu-goltságban, csendesen beszélgetve tetük meg a három brás utat Deva-Dévtől.

Leszállásokor valahogy átvergődünk az embertömegben, a vasúti kocsi-ban, de a csomagokat már az ablakon adogatják ki utatársaink. Sietünk kocsit szerezni, s bizony a nagy igyekezetben a kalapo-maí vonaton felejtettem. Nyáron nem viselek kalapot s csak egy hét múlva vettem észre, hogy hiányzik. Akkor szor-morkodva meggyászoltuk mint az egyet-lenül illik, s csak az vigasztalt, hogy egy harctérről hazatérő hadfi fogja tovább viselni, akinek talán még nagyobb szük-sége lesz rá, mint nekem.

Nem így történt. Három hét múlva egy deva-dévai ceg utján levelet küldött nekem Prozav József. A nevetem sem tudta, csak a jogalkozásmra követel-teteit, valószínűleg egyik barátommal folytatott beszélgetésemből, lényegény-sége megírta rámulált. A levélben arról értesít, hogy a vonaton felejtett kalapo-mát, minthogy nem tudott már utolérni, átadta a deva-dévai állomás forgalmi irodájának, ott megkaphatom. Levélét így fejezi be:

„Csak aradiak és timișoara-temesváriak voltak a tiszteletes ur körül, ne-hogy azt gondolja, hogy tán mink ellop-tuk a kalapját!”

Hát ezért vagyok én hálás Prozav Jó-zsefnek. Ezért a levélért. Annak a hi-temnek és meggyőződésnek a meg-erősítéséért, hogy a mi magvetésünk nem hiábavaló. Hogy papok, tanítók, a keresztény család nem hiába nevel fel nemzedékeket a keresztény erkölcs szellemében és szolgálatában. Én nem ismerem Prozav Józsefet, nem tudom, volt-e ütközetben, harcolt-e már szem-től-szemben az ellenséggel, de azt tudom, hogy adott esekben éppen olyan termé-szetesen és rendületlenül állna helyt, mint ott a vonaton akkor, amikor a víz-parancsolat erőlesének megcsendülésén kívül semmi egyéb nem kényszerítette erre.

És ezért mondok most köszönetet Pro-zav Józsefnek, minthogy a címét nem tu-dom, a mi szócsovéünkön a Déli Hirlapon keresztül. Engedje meg, hogy lapunk nagy nyilvánossága előt testvéri szre-tetfel, hálásan megszorisam a kezét s szívből kívánjam, hogy a jó Isten vezé-

Szept. 29, szerda  
R. k.: Mihály főán  
Protest.: Mihály  
Ortod.: Kiriak



Lapfelte: 5 ó 53 p.  
Lapny.: 17 ó. 54 p.  
Laphossz: 11 ó 55 p.  
Ujhold: 12 ó. 29 p.

A Déli Hirlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timișoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: I. Piata Brătianu 2. Telefon: szerkesztőség 56-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Beolvasó hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Tele fon: 17-11.

relje, óvja és áldja meg mindig és mindenütt a becsület utján, europai keresztény lelkiességünk szolgálatában és védelmében, hogy amikor majd egyszer felröppennek a világébe régvárt fehér galambjai, boldog körvmelet és meglepé-déssel térhessen vissza csendes otthoná-ba, ahol bizonyára a hősöknek kijáró tisztelet és szeretet várja majd Prozav Józsefet.

ERCSE MIKLÓS

— A nemzetművelési minisztérium államtitkára Németségben. (Bucuresti). Ilescu Victor tábornok, a nemzetművelési minisztériumnak a katonai előképzéssel és az iskolán kívüli nevelé-sel megbízott államtitkára, kiöltöttsg élén Németországba utazott. (Rador).

— Az 1943—44. évre való tanulmányi halasztásokra. (Bucuresti). A nagy-vezérkar az érdekelt tudomására hozza, hogy az 1943—44. tanévre való ta-nulmányi halasztás iránti kérvények és a megkivánt iratok benyújtásának határideje október 20. Közli még a nagy-vezérkar, hogy a középfoku iskolák 18 és 19 éves növendékeinek, akik az előző osz-tályt ismételték, nincsen joga a tanul-mányi halasztásra. (Rador).

— Aradi nyugdíjasok ügyelmébe. (Saj. tud.) Az aradi pénzügyigazgató-ság nyugdíjostálya értesíti a nyugdíja-sokat, hogy könyvecskéjükben a szept-emberi szelvény számadatait ne töltsék ki, mert kevesebb az adó és így az illet-mény összege megváltozik. Ezzel szem-ben nevík mellett fel kell tüntetniök pontos lakcímeiket, az utcát és a ház-számot. A nyugdíjfizetés idejét a lapok utján közlik a nyugdíjasokkal.

— Fürdés közben szívszélhűtés érte. Az egyik timișoara-temesvári fürdőben. káb-ban halva találták Mersdorf Simon 60 éves pechinou-ujpécsi gazdálkodót. A hatósági vizsgálat megállapította, hogy a vi-déki gazdálkodót szívszélhűtés érte.

— Aradon október 15-ig meghosszab-bították a liszt átvételét. (Saj. tud.) Az aradi városi élelmezési hivatal közli a város lakosságával, hogy a tartalék gyanánt engedélyezett tíz kiló lisztet ok-tóber 15-ig lehet átvenni a már közölt helyeken. Az élelmezési hivatal figyel-meztetni a közönséget, hogy vegye át ezt a lisztmennyiséget, mert a jövőben ha-vonta minden személy csak egy kiló liszt-et kap.

SZENT MIHÁLY NAPJA. Szept-temben 29-én, szerdán, üljük meg Mihály főangyal napját. A köztudatban valahogyan nem is a már elmult szept-tember 23, hanem tulajdonképpen Szent Mihály napja az ősz igazi kezdete. Ezen a napon változik meg ugyanis a reggeli és az esti harangzó ideje. Reggel már nem ötkor, hanem csak hatkor és este nem nyolckor, hanem már hét órákor csendül meg a harang. Nappalunk és nappali életünk két ha-rangszavak határideje, a kezdet és a befejezés ezzel két órával közelebb jut egymáshoz, jelezvén a nappal rövidül-lését és az éjtszaka hosszabbodását. Ezen a napon a városokban a kapukat is csak reggel hatkor nyitják és tíz óra helyett már kilenckor zárják.

Tisztviselőnöt

hosszabb gyakorlattal, minden irodai munkában járatosat aki a román és német nyelvet szóban és írásban bírja, keres kereskedelmi vála at. A'ánlatokat megfelelő ajánlásokkal „Gyakorlott munkaerő” jellegre a timișoara kiadóba kérünk.

— Dorpmüller német miniszter Bul-gáriában. (Bucuresti). Mint a Rador je-lenti, Dorpmüller német közlekedésügyi miniszter többnapos romániai tartózkodása után, miután előzőleg Severinen és Orsován járt, Giurgiu dunai kikötőn ke-resztiül Bulgáriába utazott.

— Szent Ferenc ünnepe Aradon. (Saj. tud.) Szent Ferenc ünnepe, megelőzően az aradi minorita-templom három napos ájtatosságot tartanak, szentbeszéddel. Az első szentbeszéd október 1-én, dé-lután 6 órákor kezdődik, utána az első októberi rózsafüzér-ájtatosság követke-zik. Október 4-én, Szent Ferenc ünne-pén reggel 7 órákor mise szentbeszéddel, délelőtt 10 órákor ünnepi szentmise és szentbeszéd. Délután 6 órákor „Transi-tus” azaz Szent Ferenc haláláról meg-emlékező ájtatosság.

— Előadás-sorozat a timișoara-temesvári ügyvédi kamarában. A timișoara-temesvári ügyvédi kamara kedden délután öt órai kezdettel előadás-soro-zatot kezd a Kárpátokon innen terüle-tre kiterjesztett okiráltságbeli tör-vénykönyve ismertetésére. A kamara vezetője valamennyi ügyvédet és ügy-veljelőtet arra kér, hogy mivel az ügy-vedí kart érdeklő kérdésekről lesz szó, az előadásokon minél nagyobb számban je-lenjenek meg.

— Aradon teheráruszállításra a rend-őrségtől kell igényelni járművet. (Saj. tud.) Az arad megyei prefektúra közle-ménye értelmében Arad város területén és főleg az állomástól történő teheráru szállításhoz szükséges teherszállító járművet a rendőrség közlekedésügyi osz-tályától kell igényelni. A díjszabás a vá-rosi ármegállapító bizottság részéről meghatározott összeg. A vasúton érke-zett áru hat órán belül kirakandó a vagonból.

— A zsidók kenyérjegye. Timișoara-Temesvár város közlelmezési szolgálata közli: A közellátási államtitkárság 73 289. számú rendelete értelmében a zsidók átvonalozott kenyérjegye után járó, jegyenkénti 10 lej fogyasztási ille-téket a jövőben a timișoara-temesvári zsidóközpont fizeti be, a zsidók létszáma 75 százalékának arányában. A befizetés a pénzügyigazgatóságom, hetenkint elő-zetesen történik. Ennek következtében a zsidók számára a kenyér ára 600 gram-monkint 20 lej lesz a pékeknél. Vagyis a zsidó fogyasztók a kenyérről ugyan-annyit fizetnek ezentul, mint a kereszt-ény fogyasztók. Szeptember 27-től kezdve a pékek már nem szedhetik be az átvonalozott kenyérjegyek után a 10 lej külön díjat, mert ezt a zsidóközpont fizeti be. — Hasonlóképpen közli az aradi városi élelmezési hivatal az érde-keltettekkel, hogy szeptember 27-től a zsi-dók áthuzott kenyérszelvénye a kereszt-ények szelvényével azonos kenyéradag-ra érvényes és az ár is ugyanannyi. A zsidóknak kenyérszelvényük láttamozá-sa céljából október 2-ig jelentkezniök kell a zsidóközpont hivatalában.

— Idős asszony halálos szerencsétlensége. (Saj. tud.) Schwarz Laura agnetai-ágotai asszony behozta az ukóját Sighișoara-Segesvárra és beadta a leányiskola interná-tusába. Dolga végeztével a helyiérdekli va-suthoz igyekezett, hogy hazautazzék. A vonatra igen sokan várakoztak és megérke-zése után megrohanták, mielőtt még meg-állott volna. A tömeg Schwarz Laurát a von-at alá sodorta, amelynek egyik kocsija át-ment rajta. Kórházba vitték, de már nem lehetett életét megmenteni.

Nincs magyar kormányválság

Budapest. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Azokat a híres-teléseket, amelyeket egyes rádió-áll-mások és sajtóügynökségek az ellen-séges oldalon terjesztettek arról, hogy magyar kormányválság van, illetékes helyen neveltségeseleknek és egészen kitaláltaknak jelentették ki.

— Aradon fizetik a vasúti nyugbéré-ket. (Saj. tud.) A vasúti munkapénztári nyugdíjasok aradi egyesülete (Bihoru-lui-ut 11) értesíti a vasúti nyugdíjaso-kat, akik illetményüket a Divizia VI. Fi-nanciara-nál kapják, hogy a szeptemberi nyugdíjak kifizetése tegnap, hétfőn megkezdődött és ma, kedden folytatják.

— Öreg ember munka közben hirtelen meghalt. Periam-Perjámos község kö-zelében Kapp János 72 éves munkás munka közben hirtelen összesett és meg-halt. A vizsgálat megállapította, hogy szivbaja ölte meg.

— Koszorumegváltás. Az Erdélyi Ma-gyar Gazdasági Egyesület jimboliai-zsombolyai csoportja Meggyesy István felügyelő elhalálása alkalmából kos-zorumegváltás címén a timișoara-temesvári római katolikus elemi fiúiskola szegény tanulóinak segélyezésére a in-tézet igazgatóságának 1250 lejű küldött.

(\*) Halálózás. Ezuton értesítjük roko-nainkat és ismerőseinket, hogy szre-tet, édesanyánk és nagyanánk, özvegy Czárth Mária, életének 73-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, é hó 26-án, Timișoara-n elhunyt. Temeté-se é hó 28-án, délután 4 órákor lesz a ti-mișoara gyárvárosi Moise Nicoara-utca 30. szám alatt levő gyászaházból, római katolikus szertartás szerint. A gyászoló család.

— Mozik műsora. Szeptember 28, kedd: Arad: Aro: „Ma este semmi újság” (Alida Vali), Corso: „Akkor...” (Za-rath Leander, Rossano Brazzi), Forum: „Első szerelem” (Danielle Darieux, Fer-nand Ledoux, Jean Tissier), Urania: „A gyöngyszikla” (Jean Rabin, Pierre Renoir, Michele Morgan). — Timi-șoara-Temesvár: „Apollo: „A fe-kete kalóz” (Macario, Juan de Landa), Capitol: „Leláncolt szenvedély” (Fos-co Giachetti, Anette Bach), Corso: „Ez a villa eladó” (Amedeo Nazzari, Vera Car-mi), Thalia: „Utazási ismeretség” (Hans Moser, Wolf Albach-Redty).

— Ügyeletes gyógyszerárak. Szeptember 28, kedd: Arad: Dick (Marasesti-utca 1), Kárpát (a villamos állomással szemben), Timișoara-Temesvár: Belváros: Jahner Károly (Libertati-tér), Gyárváros: dr. Keller (3 August-utca), Erzsébetváros és József-város: Roxin (Axente Sever-tér), Mehala: Chioreanu (Clocșca-utca 18). — Fratelia-Ujkisoda: Panajoth. — Freidorf-Szabad-falu: Bonomi.



MAI GYEREKEK  
— Pistike — mondja a mama, — valahányszor rosszul viseled magad megöszül egy hajszálam!  
— No te igazán nagyon rossz lehet-tél, mama. Nézd csak a nagymamát, tiszta fehér a haja!

CSELFOGAS  
— Miért jársz ilyen kalapban?  
— A feleségem kedvéért.  
— Igen, mert kijelentette, hogy amíg ez a kalapod hordom, nem jön velem sehova.

BOSSZU  
— Csomagot viszek a szomszéd fa-hiba, s postára — mondja a falusi atyafi, az idegennek.  
— Hát még posta sincs a maguk falujában?  
— Dehogynincs, de a postamester sem vesz tőlem se tejet, se tojást, se zöldséget...

## A Havi Szemle legújabb száma

amely az eddigi 20 oldal helyett 32 oldalra jelent meg, most került ki a nyomdából, az alábbi tartalommal: Dömötör Bertalan: Möriz Zsigmond író urnak (levél). Rass Károly: Az irodalomtanítás új útja (tanulmány). Czappaly József: Hangulatkép. Kovács Gyula Asszonyainknak (tanulmány). Blédy Géza: Időszerű elmélkedés Lina levele körül. Cserny Rózi: A klasszikus írók eszmévilágába való menekülés. Dántel Viktor: Fletutak. Horváth Jenő: Ifjúasunk. Kacsó Sándor, Tatrangi Pál, András, Molnár Árpád, Kiss Béla egy-egy elbeszélése, Szemlér Ferenc, Kakkassy Endre, Balogh Ernő, Kabós Éva, Horváth Jenő, Sárközi Gerő, Nagyalusi Mihály és Joós Imréné egy-egy költeménye. A „Figyelő” rovatban Vita Zsigmond: Az irodalom és a művészet, Szabó Géza: Grieg centenárius, Horváth Jenő: Világap Möriz Zsigmondról és Látogatás Menniennél, a Nobel-díjas finn költőnél című írások jelentek meg. A gazdag tartalmú folyóiratot az ország különböző részeiben készült fényképfelvételek és egyéb képek díszítik. A Havi Szemle az alábbi helyeken rendelhető meg: Aradon a kiadóhivatalban, Bra-tianu-u. 2-4. Timisoara-Temesvárogtól a népközségi irodában, Regina Maria-u. 8. Brasov-Brassóban a népközségi irodában, Mihai Weiss-u. 35 és az Elekes könyvkereskedésben, Regele Mihai I-uta 25. Aiud-Nagyenyeden a népközségi irodában, Mihai Viteazul-u. 12. Lugoj-Lugoson a népközségi irodában, Mihai Viteazul-ter 4. Turda-Tordán a népközségi irodában, Mihai Viteazul-ter 16. Deva-Déván a népközségi irodában, Regele Ferdinand-u. 7. Oravit-Oravicabányán, a népközségi irodában, Regele Mihai I-u. 34. Lipova-Lippán Gochler Gyulánál, Maresal Averescu-u. 8. Medias-Meggyesen Parochia unitariana, Cojocariilor-u. 24. Tarnaveni-Diosózentmartonban Rotter Károly könyvkereskedésben, Tinca-Tenkén Boross Jánosnál, Regele Ferdinand-u. 38. Petrosani-Petrosényben Szabó Istvánnal Orsován a népközségi irodában.

— Cukorkiosztás Sighisóara-Segesvárotról. (Saj. tud.) A város közéleti és hivatalának intézkedésére a kereskedők megkezdtek a lakosság részére a szeptember hónapjában a cukorkiosztást. Minden személy a 2. számú cukorjegyre fél kilogramm cukrot kap. A cukorkiosztásnak október 3-ig be kell fejeződnie.

— Vasúti tisztviselő balesete. Timisoara-Temesvárotról a józsefvárosi pályaudvar és a gyárvasó állomás között lévő vonal mentén törött lábbal találták Horap Dumitru aradi vasúti tisztviselőt. A vasutast vasúti baleset érte. Horapot a mentők kórházba szállították.

## Rádió

SZEPTEMBER 29, SZERDA

BUCURESTI: 6.55—8 Hírek reggeli hangverseny. 12.45 Hírek. 13 Bajársi óra. 13.50 Hírek németül. 14 Hírek. 14.15 Közlemények. 14.30 Sebesültek szórakoztató órája. 15.30 Könyvi zene. 15.40 Katonák üzennek. 16.40 Hírek oroszul. 17 Zenekar. 18 Francia operából. 19 Hírek németül. 19.15 Egyveleg. 19.40 Közlemények. 19.45 Hírek. 20 Kulturális élet. 20.15 Szórakoztató zene. 20.40 Ismeretterjesztő előadás. 21 Németország órája. 22 Hírek, sportesemények. 22.15 Közlemények. 22.20 Szórakoztató zene.

BUDAPEST I.: 6.25 Torna, zene, hírek, zene, 8 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. 8.30 Rádióiskola. 10 Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.15 Szalonzene. 11.40 Felolvasás. 12.10 Zenekar. 12.40 Hírek. 14 Rádiózenekar. 14.30 Hírek. 15 Cigányzene. 15.30 Előadás. 16.15 Tánccsoporthoz. 16.45 Hírek. 17 Előadás. 17.15 Régi nóta, régi tánc. 18 Válogatás műsor. 18.40 Világpolitika. 18.50 Hírek. 19 Műsorok munkásest. 20.10 Muzsika. 21 Athén képekben. 21.30 Zenekar. 21.40 Hírek. 22.40 Hangversenyek. 23.45 Hírek.



## Eklelő Gergelyen csúfság esik

Írta: ZSOLDOS BENŐ

Lelkiismeretes, buzgó zstráza volt a XVI. század végén — mikor azok az istenverte tatárok megint csak fel-feltünezdeve — ismét nyugtalanították Eklelő Gergely urat, akiről különösebb ismertető körülményt jegyzett fel az azonkörübeli krónikás. Egyik az, hogy nagyon szemrevaló volt a lova, a Kesely, melynek hátán történetünk idejében is az örökös kötelezettségeit teljesítette — a másik meg, hogy tulontul szerette az — égett bort.

Az eset napján nagy buzgósággal jártatgatta formás Kesely lovát a város kapuja előtt Eklelő Gergely strázsa, ugyanis, mint fontos hivatalbéli férfi. Unta már egy kicsit a zstrázsálás dolgát, aztán meg erősen is pörköltették lova hátán az akkor duhajkodó kánikulai hévségek. Mäsképen azonban nagyon is jól tudta ám ökegymel, hogy mi is az a köteleesség. Aztán meg arra is gondolt éppen, hogy talán nem is lenne egészen kellemes és bátoroságos dolog, ha az ördög (amely sohasem alszik) most véletlenül eléje találna toppantani valamit portyázó tatár előörsöt. Ambátor ő tudná akkor is, hogy mit köll tennie: keményen belefujna kürtjében ott a kapunál — riadóra...

Tatár azonban nem jött, hire-hamva sem volt már akkor annak ezen a vidéken — csak egy ismerőse vetődött arra: Göder Mihály, aki már többrendbeli alkalmakkor meg volt örökítve a törvénylátó urak protokollumaiban, lévén neki főfoglalkozása mégis csak a — lókötés, melynek révén már számos tanyabéli lónak az elkötése terhelgette erősen laza lelkiismeretét. Most esmét rosszban törté a fejét, mert csudamódon szemet vetett az Eklelő Gergely délcég lovára.

Mindjárt, amint megpillantotta. Megszerezni pompás szakmány lett volna neki, csak a kivitel módzataival nem tudott tisztába jönni sehogysem, ismerősen Gergely komának azt a gyöngéjét is, hogy derék paripája egyben a szemefénye volt. Megpróbálkozott mégis...

— Jó napot, Gergely komám — köszöntött rá a lovon ülő strázsa. — Tudom, megsumjuhozott már kend ebbe a fene melegben — pányvázza ki hát egy kicsit a keselyt itt a kapu mellett, — nem messzire van ide a csárda, térjünk be oda egy pohár borocskára. Meginvítalom szivesen!

A fontos hivatalbéli tekintélyű Eklelő Gergely azonban hallani sem akart ilyenféle istenkisértésről. Hogy ő, mint ide kirendelt strázsa, lesszálljon a lórol s még hozzá kocsmába is bemenjen, mikor neki a város felett kell örködni! Ezt már igazán nem teszi!

— Köszönöm a meghívást, Mihály gazda — veti oda csak úgy lóhátról, — nem megyek én innen el a lovammal egy tapodtat sem. A melegét meg majd csak elviselem valahogyan!

Ámde a csaváros eszű Göder Mihály erre az eshetőségre is készen állott.

— No, ha kegyelmed végképen nem akar innen mozdulni — szolt hozzá kedveskedő hangon, mint valamikor a ravasz róka a sajtját féltő varjuhoz, — jó borocska van ám ehun la, az én kulacsomban is. Pompás jó égett bor — igyék csak belőle kedve szerint, szivesen adom. Ezt megihatja bátran a kesely hátán is, a hivatalon sem esik csorba!

Es már szedte is elő a csábitóan kutyogó kulacsot, melynek láttára nagyot villant ám a szeme Eklelő Gergelynek. Mert mi tihény-tagadás: bizony megszomjazott már szegény derekasan. Kapóra jött hát ez neki éppen. Sóváran nyult a kulacs után.

— Megköszönöm kegyelmednek, ez

bizony jó lesz... Az Isten éltesse!

Már nagyot is húzott Eklelő Gergely a kulacs tartalmából. Vagy a meleg volt igen nagy, vagy a borocska izlett a jó strázsanak tulságosan — de talán mindakettő okozta, hogy ismételen is alaposat húzott a kulacsból, de olyan hatalmasat, hogy mire visszakerült az a vendéglátó Mihály gazda kezébe, már talán semmi sem volt benne.

Még eldiskurált kicsit a megelégedetten mosolygó Mihállal, de bizony az Eklelő barátunk szempillái mindjobban nehezdedtek, bizonyára az imént említett körülmények miatt — mig egyszerre csak előrecsuklott a feje és amugy Istenigazában el is aludt ott a nyeregen. Jó lovas volt, meg is szokta, nem esett le. Ahudt mélységesen.

Göder Mihály, a furfangos lóköti meg éppen csak ezt várta. Nagyóvatosan leemelte Gergelyt a nyeregből — nem járt akkor arra egy teremtet lélek sem — s még megtette azt is, hogy gyöngéd lefekette a földre, az általa örzött kapu mellé — ő maga pedig nyilsebesen felkapott a kesely háttára és — elvágta-tott. Mikorra Eklelő Gergely — lehetett egy egy-két óra multán — feleszmélt, hol járt már akkor Göder Mihály?!

A kárvalott strázsa, akin ekkora csufság esett — persze nem hagyta a dolgot annyiban. Nagy zajt csapott legett s mert hát a város böcsületén is nagy sérelem esett, a tanács alapos nyomozást indított és a város hajdui széjmentek a szélrózsa minden irányában...

Ezenközben pedig a boldogfalvi csárdában nagy jókedvvel iszogatót a notórius lóköti, örvendezve a pompás fogáson. Ez a Boldogfalva pedig arról volt híres abban az időben, hogy itt igen jó bort mértek és minekutána a vidéken másutt kegyetlenül savanyu, bicskanyitó rossz bort árultak: a borivók tömegesen idejártak mulatozni. Ez volt a veszte a mi lókötiöknök is, mert itt aztán felismerték hamarosan s a pandurok igencsak kemény bilincseket raktak a kezeire. Börtönbe vetették. Mésokára készen volt a magusztrátus ítélete is, — mely a boldogemlékezetti Konez Ákos feljegyzése szerint — akképpen szoltott, hogy a bünös soknemű vétkeinek is méltó megtorlásául — nyársba vonassék. Ez ellen pedig már nem volt apelláta.

Göder Mihály barátai, ismerősei különösképpen kegyetlennek találták a halálós ítéletet. Küldöttségben mentek a város főbirájához, kegyelemért esedezve az elítelt részére. A főbirónak meg is esett a szíve a szerencsétlen s némi gondolkodás után megadta a kívánt kegyelmet.

Eklelő Gergely csufságtevője azonban nem érdemelte meg ezt a nagy kegyelmeget. Az eset után néhány hónap mulva már egyenesen magának a főbirónak a lovát lopta el, nyilván halás visszaemlékezéssil azért, mert megmentette a nyársbavonástól. Es még tetézte a nyilvánvaló bünét azzal is, hogy a főbiró pompás hátslovát a pogány töröknek adta el...

Most aztán már igazán betelt mindennemű kegyelem mértéke. Végérvenyesen újból nyársbavonásra ítélték, melyet a debreceni hóhér még abban az esztendőben, 1599-ben végre is hajtott rajta... De a nagy csufság után Eklelő Gergely (ez egyszer megbocsátott neki a városi tanács, mert hiszen a Kesely is megkerült) — nem is fogadott el többé kulacsot senki fiától sem lóhátról, sem gyalogosan...

## Október 1-ől 420 lej a negyedévi rádióelőfizetési díj

Ismeretes, hogy a rádióelőfizetőknek az évi 1680 lej előfizetési díjon kívül két éven keresztül, részletekben óvadékot kellett letéte helyezniök. Ezért 1941. október óta negyedévenként nemcsak a 420 lej előfizetési díj-részletét, hanem az óvadék 242 lejes részletét is fizetniök kellett, tekintettel arra, hogy az 1940 lej óvadéknak az utolsó részletét az 1943. július — szeptemberi előfizetési nyugta kiváltásakor kiegyenlítették az előfizetők, október 1-től, vagyis a most következő évnegyedre ismét csak a 420 lejes előfizetési díj fizetendő. Aki 1941. október 1. után lépett a rádióelőfizetők sorába, tehát az óvadék részleteinek fizetését is később kezdte meg, majd csak az 1940 lej óvadék teljes kiegyenlítése után fizeti a 420 lejt, mindaddig továbbra is 662 lejt évnegyedenként. Az óvadékot az előfizető visszakapja, ha az előfizetést lemondja.

## SPORT

## Kétszeri vezetés után a hajrában biztosította továbbjutását a Chinezul-CAMT

CHINEZUL-CAMT—CS BOCSA 4:2 (1:0)

Első díjmérkőzését játszotta az ősz idényben a Chinezul-CAMT és szép győzelemmel biztosította továbbjutását a Román-Kupaért folyó küzdelemben. Nehány száz ember nezte végig a nagy szelben lejátszott mérkőzést, amelyet az aradi Huszti vezetett. A Chinezul-CAMT Waltner — Kovács, Androvita — Bán, János, Wittrich — Lippai, Marosi, Széles, Kozsán, Bóth összeállítású, jobbára fiatal erőkből álló csapata nagy lelkesedéssel küzdött és megérdemelten győzött.

A 25. percben Wittrich kezére lőtt labdáért a játékvezető 11-est adott, amit Úlvöczky irányított, de Waltner kifogta a labdát. A 37. percben a lefutó Bóth bombalövessel megszerezte a vezetést (1:0). Szünet után a 15. percben Kovács kezét érintette a labda, amiért újabb 11-es jött, ezt Kakerda már értékesítette (1:1). A 20. percben Bojinca kezét érintette ugyancsak rálőtt labda, a 11-es most sem késett és ebből Androvits ismét megszerezte a vezetést (2:1). A 22. percben Berianu váratlan lövése újból meghozta a vendégcsapatnak az egyenlítést (2:2). A 26. percben a Bocsa Florin nevi középfedezetét utánrugásért kiállította a játékvezető. A 40. percben Lippai átverekedett a védőkön és gólozott (3:2). Egy percel a befejezés előtt Marosi hatalmas lövése jutott a vendégek hálójába (4:2).

## Ökölvívásban: Chinezul-CAMT—CFR 7:3

Több mint 3000 néző előtt folyt le a timisoarai-temesvári Capitol-mozi kertjében rendezett ökölvívóviadal. A Chinezul-CAMT és CFR amatőrjei közötti küzdelemek a Chinezul-CAMT ökölvívóinak 7:3 arányú győzelmet hoztak. Az eredmények: Jorj (Ch.-C.)—Liuba (CFR), az utóbbi a harmadik menetben feladta (2:0). Sztokjovics (Ch.-C.)—Negru II (CFR) döntetlen (3:1). Ardelean (Ch.-C.)—Asteanu (CFR), döntetlen (4:2). Germán (Ch.-C.)—Grădina (CFR), a rendkívül gyors Germán pontozással győzött (6:2). Manciu (Ch.-C.)—Nicolae (CFR), döntetlen (7:3). — Dumitru Marin (CFR)—Matasaru (Ploesti), Marin győzött pontozással. Giliceze III (Ch.-C.)Radu (Tirul-Bucuresti), Giliceze győzött pontozással. A tíz menetre tervezett hivatásos mérkőzés már az ötödik menetben véget ért, mert ekkor a timisoarai-temesvári Istrate Ion kiütötte a bucaresti Costel Dumitrescut.

Legjavasztékosabb öszi modelljeim megérkeztek Alakítások a legszebb kivitelben. Férfikalapok javítása.

MAGDA Timisoara III, Carol-kö: ut 5.

**Apróhirdetések**

**APRÓHÍRDETESI ÁR:** Szavanként 6 lej, vastag nyomás 8 lej, (de a legkisebb hirdetés 60 lej, 15 szögig). Jelszóval ellátva (jeligés vagy cím a kiadóhivatalban) 30 lejjel drágább.

**ALLAST KERESŐKNEK** 10 szögig 40 lej, minden további sor 3 lej. Jeligés és cím a kiadóban 30 lejjel drágább.

**APRÓHÍRDETES** vasárnap: 15 szögig 30 lej. A hirdetések esetleges meg nem jelenéséért kiadóhivatalunk nem vállal felelősséget.

**SZÖVEGOLDALON:** 1. Hivatásos (szakmai) hirdetések (orvosok ügyvédek, stb.) legfeljebb 4 sor kimérve 350 lej. Minden további sor 70 lej. 2. Családi események, eljegyzések, esküvők, legfeljebb 4 sorban 250 lej, minden további sor 70 lej.

**KERETES HIRDETESEK:** Hirdetési oldalon mm-ként 8 lej. Szövegoldalán mm-ként 16 lej.

**KÖZGAZDASÁGI HIREK:** Bank, vállalat, szövetkezet, stb. szövegoldalán 100 lej soronként, a legkisebb hír 500 lej.

**GYÁSZJELENTÉSEK,** köszönetnyilvánítások: 30 szögig 300 lej, minden további szó 8 lej. Legkisebb hír 300 lej.

**HÁZILAG** készített szilvanre, dióra, dióbélre megrendeléseket elfogad. Weiszberger ügyvédség, Arad, Baritru-utca 35. Távbeszélő 19-81. (298)

**HATSCHER-ÜGYVÉDSÉG, ARAD,** Carol-körút 17. távbeszélő 16-95. 14999.000: 17 holdas szőlőbirtok, városközelben, hatszobás villával, meléképületekkel — 5590.000: tizenöt holdas hegyaljai szőlőbirtok kéttagban küllő-küllönis épületekkel, felszereléssel. 4200.000: gyorsvonatmegállónál 3 tészföldös földje. — 4000.000: nyolc holdas földje, villamos megállónál, nagyépület, sok felszereléssel. — 3500.000: öt holdas szőlőbirtok kastéllyal, termés, felszereléssel. — 3000.000: Ghiorocan jöfökvésű. — 2000.000 Paulisi háromholdas kisvillával. — 1250.000 négyésföld holdas borszőlő naposfekvésűvel, épületek, felszerelés. — 700.000: siriai háromholdas, épület, felszereléssel. 600.000: Paulishoz közel háromholdas. (295)

**JÓL** főző jó bizonyítványokkal rendelkező mindeneset felfogadok. Arad Regina Mariakörút 18. Német textilüzlet. (296)

**FIATAL** takarítóleányt alkalmazok azonnal Angel gyógyszerüzlet. Arad, Catedralei-tér. (2579)

**CORSO-mozi, Arad**

Távbeszélő 23-64.

Hőadá-ok 3, 5, 7 és 9 órakor  
**ZARAH LEANDER,**  
**ROSSANO BRAZZI**  
egyetlen idei filmje az

**Akkor...**

Egy rendkívüli asszony izga mas bünyűgyi története, amely végig vezet bennünket a világon.

**ÜGYES** fiut felfogadnék esti órákra tekepályán (kuglizsóra) bábuk állítására. Arad, Dr. Ratu-utca, 34. (2580)

**VALODI** perzsa bunda, magas termetre való eladó. Megtekinthető, Arad, Reinhardt szücsnéi. (2581)

**MEGVENNEM** H. G. Wells: Ember-istenek és Anatole France: A fehér kövön című könyvét Albani, Arad. Moise Nicovra-utca, 1. szám. (2582)

**UJ** francia diófa-hálószoba, korszerű, asztalosnál eladó. Arad, Mossótyi-telep, O. Josif-utca 14. (2583)

**KIFOGASTALAN** állapotban lévő „Singer” varrógép, „Torpedo” hordozható irógép, kisebb heverő, valamint szürke férfi kötött mellény (pullover) eladó. Arad, Romanilor-ut, 12. szám. 3. ajtó. (2584)

**NŐI** és téli átmeneti kabát (angol szövet) kifogástalan állapotban, valamint téli ruhák, szivességből eladók. Cím Reclamánál, Arad, Eminescu-utca, 4. (2591)

**CORSO-MOZI** Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor. Távbeszélő 38-95  
**AMEDEO NAZZARI és VERA CARMÍ**  
**Ez a villa eladó (vagányok klubja)**  
AMERIKAI IZŰ DEJE KIVIFILM FŐSZEREPEIBEN

**FÉRFISZABÓSÁGBAN** nagy munkást és kézimunkást alkalmazok. Arad, Plevnei-tér, 5. Cseke. (2585)

**ÜGYES** kéziléányt azonnal felfogad Románszalón, Arad, Cicio Pop-utca, 14. Ortutay-palota. (2586)

**SZÖRMEBUNDA** és jó állapotban lévő takaréktűzhely eladó. Arad, Luther-tér, 3. (2587)

**SÜRGŐS** alkalmi eladás, 11 lakásos főtéri emeletes sarok-ház, felerésze valamennyi lakásban fürdő elő- és eselészobá, cserép-kályha, parkettás, 5 millió lej. Ezenkívül ajánlunk kétszázézer lejtől húszmillió lejtig ingatlanokat. Haasz-ügynökség, Arad, Petran-utca 3. szám, Távbeszélő 22-24. Földes gyógyszerüzlet közelében. (2588)

**BEJÁRÓNÓT** alkalmazok. Drifin-csírászdá, Arad, Regele Ferdinand-körút, 59. (2589)

**MÉGBIZHATÓ** jól főző mindenes szakácsnőt kéttag családhoz jó fizetéssel, alkalmazok. Arad, Cantacuzino-utca, 31. szám. (2590)

**SZEPFESSY-féle** mély gyermekkosci eladó. Arad, Dragalina-körút, 2. szám. 1. ajtó. (2592)

**FORUM-MOZI, ARAD** Távbeszélő 2-10 Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.  
**Ma, 2 órai párizsi humor. DANIELLE DARRIEUX a legszebb és legbájosabb francia filmművésze minden eddigi filmje, az**  
**Első szerelem** Fernand Ledoux Jean Tissier

**VARRÓGÉPET** és kerékpárt veszek. Sambura, Arad, Banatului-ut, 12. (2593)

**SZAKÁCSNŐT**, akinek vendéglői gyakorlata van, azonnal alkalmazok. Ugyanitt mosók olesón kapható. Cím Reclamánál, Arad, Eminescu-utca, 4. (2594)

**RADNÁN**, 5 szobából, fürdőszobából és konyhából, valamint kétszobás külön lakásból álló uriház eladó. Erdéklődni Dr. Beles közjegyzői irodájában, Arad, Bratianu-utca 1. szám. (2588)

**SZŐLLŐZÚZÓ** vashenger és korszerű szövőszék, teljesen felszerelve, eladó. Arad, Dr. Suciú ut 100. (290)

**KERITÉSNEK** alkalmas padláslec és aragás szobakályha eladó. Cím Reclamánál, Arad, Eminescu 4. (2595)

**MŰHELYNEK** alkalmas helyiséget keresek a központhoz közel, ahol vízvezeték és csatornázás van. Cím Reclamánál, Arad, Eminescu-u., 4. (2596)

**MOLYRÁGÁST**, égést, szakadást minden anyagon művészesen megfolyozok. Arad, legrégibb müstoppolója. Numa Pompiliu-u., 31. (2597)

**RENDES**, munkaszerető szállodai takarítónőt azonnal felfogadunk. Jelentkezések Timisoaran a Victoria szállodában. (7730)

**ELSŐRENĐŰ**, új diófa-hálószoba a készítőnél. Timisoara IV., Cameliu-u. 30. (7730)

**URANIA-Műszínház Arad** Távbeszélő 12-32  
**Ma és holnap utoljára. Jean Gabin, Michele Morgan, Pierre Renoir**  
**A gyöngyszikla**  
Csatározónként bemutatja a világhíri humorista **UGERTE MELNATI** alakításával  
**A nagy bűn**

**JÓ** állapotban lévő ebédő-szokrány és székek eladók. Arad, Regele Ferdinand-körút, 15. szám. Halamasek. (2599)

**VENNÉK** jó állapotban lévő rómkövet táblákkal, Suciú textilüzlete. Arad, General Berthelot-ut, 2. (2600)

**EGÉSZEN** új, fekete, férfi-városbunda valódi szilgállérral. eladó. Arad, Götuz-utca, 103. (2598)

**HOSSZABB** időről szóló bizonyítványja bíró, jól főző mindenes szakácsnőt keresek két személyhez, október 1-re. Sebestyén irógépkereskedő. Timisoara I., Mercy-utca 2. szám. (7733)

**ELVESZET** kabát zsebében piros igazolvány, élelmiszerkönyv, cselédkönyv és 1700 lej. Becsületet megtatálja adja át Takács Julia névre, Timisoara I., Venetia-u., 6. szám alatt. (6000)

**ÜGYES** kéziléányt és tanuló, vagy kifutóleányt keresnek Jelentkezni Mode „Elly” kalapszalónban. Timisoara II., Mareşal Joffre-utcában. (7720)

**NEMETNYELVŰ** oktatás jól bevált módszerem szerint, gyors eredményű, egyenként és csoportban is. Timisoara, Regele Mihai-körút 6, II. em. 11. (7715)

**DIÁKOKAT** teljes ellátásra vállalkozok. Timisoara IV., Dimitrie Sturdza-u. 5. Női szabó-munkásokat és inast felfogadok. (7748)

**NŐI** szabó-munkásokat és inast felfogadnak. Gyenes-szalón, Timisoara IV., Bratianu-u. 24. (7746)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**FÉRFIÖLTÖNYÖK**, felöltő, télikabátok, tiszta gyapjuszövetből készültek, eladók Megtekinthetők szerdán és szombaton egész nap. Timisoara, Mehala. Martirul Cerceanu-u. 10. (7723)

**MINDENES**, ügyes, bejáró szobaleányt azonnali belépésre keresek Timisoara II., 3 August-u. 1, I. em. (7728)

**IDŐSEBB**, tisztességes bejárónőt heti 3 napra, vagy egész hétre felfogadunk. Timisoara IV., Carol-körút 42, 5. ajtó. (7724)

**FÉRFIKERÉKPAR**, férfifelöltő, 3/4-es hegedű, 12 éves leány részére való télikabát eladó. Erdéklődni hétköznap 5-9-ig, vasárnap csak délelőtt. Timisoara III., Memorandului-u. 53. (7736)

**KIHORDÓT**, süttőre részére felfogadnók. Lehet idősebb is. Stefan Sandhaus, Timisoara II., Mareşal Joffre-u. 27. (7723)

**KERÉSEK** szép bundákat, kék-, és zúst rókat és vörös muskátlis Fereny-képet. Gáborné, Timisoara III., Timotei Ciurariu-u. 5. A református templom mellett. (7722)

**KÖTKERÉKŰ** gyermekkerékpár, tömör gumikkal és egy gyermekszék, jó állapotban lévő, eladó. Timisoara III., Asanesti-tér 5 I. em. 5. (7721)

**KEZDŐ** elarusító kisasszonyt azonnal felfogadnak. Cím: Papius papirkereskedés, Timisoara I., Eminescu-u. 5. (7740)

**ELADÓ** új 37-es, nagyon szép barna cipő, gyilkbőr-diszítéssel. Ugyanott szavatoltan tiszta, széles hecser is eladó. Timisoara II., Stefan cel Mare-u. 7, II. em. jobbajtó. (7739)

**ELADÓ** finom damaszt asztalnemű, ágyhuzat lenvászonból való, fehér toll-tokok (anyin) grenadin függöny, szekrényesik, ágy-, és asztalterítők, bordó szövetből való, tisztí köpeny, elsőrendű szövetű, 39-es női állandó használatra való félcipő, porcelán tálak, alpakka evőeszköz, ovális, diófa asztal, régi, erős szekrény, mángorló, képek teniszűtő, külföldi védjegyű, football-labda. Megtekinthetők d. u. 2-6 között. Timisoara I., Buteanu-utca 20., I. em. 6. A Banatia mögött. (7738)

**TEJSZEPARATOR**, új, 65 literes, eladó Cím: Ciarda roşie. 116. Kovács György. (7737)

**HÁZVEZETŐNŐI** állást keres művelt, egyedülálló nő, egyedülálló személynél, vidékre. Arad, Maraşesti-u. 52. (7735)

**GYERMEK-SPORTKOSCI**, korszerű, majdnem új, azonnal eladó. Timisoara III., Eneas-utca 100. Martirul Ciardaş-utcán keresztil. (7734)

**KIS** harmonium, 49 sippal, jó állapotban lévő, valamint egy négyhengeres mágnes eladó. Timisoara IV., Dimitrie Sturdza-u. 5. (7747)

**ELADÓ** gyermekkosci. Timisoara I., Paul Chinezul-u. 4. 1. ajtó. 13-16 óra között. (5331)

**TÁRSALKODÓNÓT**, középkorut, aki több nyelvet beszél, keresnek falura, két idősebb nőhöz. Ugyanott pávák eladók. Cím: Weiler. Valcani. (7751)

**BEJÁRÓNÓT** azonnal felfogadnak. Timisoara, IV., Küttel-tér 2. Reneé-szalón. (7730)

**ELADÓ** 37-es fekete nőcipő és 34-es barna magas gyermek cipő. Timisoara III. Putna-utca, 12. (7730)

**LABORÁNSNÓT** felvesz Sárga-gyógyszer-tár, Timisoara, Gyakorlattal rendelkezők előnyben. (4349)

**GYERMEKKOSCI**, világos, redőnyös, leve-set használt, nagyon jó gumikkal, olcsón eladó. Timisoara, IV., Fröbl-u., 36 II. em. 25. (4337)

**BEJÁRÓNÓT** keresnek délelőtre. Cím Timisoara, III., Siretul-u., 5. Alsó csengő. (6000)

**TIZEDESMÉRLEG**, 200 kgr-os, valamint üstház, takaréktűzhely, valamint ülőköd eladó. Timisoara, IV., Fröbl-u., 36. II. em. 25. (4348)

**HINTALÓ** és egy pár 26-os gyermekbakancs eladó. Timisoara, Fratelia, X. utca 66. (7719)